

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/68611,Prezentacja-wystawy-Robert-Oszek-18961938-zolnierz-Niepodleglej-Zabrze-1-22-kwie.html>
03.03.2026, 16:20

Prezentacja wystawy „Robert Oszek (1896-1938) – żołnierz Niepodległej” – Zabrze, 1 – 22 kwietnia 2019

To pierwsze z serii wydarzeń z okazji setnych rocznic powstań śląskich przygotowanych przez katowicki oddział IPN.

01.04.2019

1 kwietnia 2019 r. w Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego Guido w Zabrzu, przy ul. 3 Maja 91, odbyło się otwarcie wystawy „Robert Oszek (1896-1938) – żołnierz Niepodległej”, to pierwsze z serii wydarzeń z okazji setnych rocznic powstań śląskich przygotowanych przez katowicki oddział IPN. Dyrektor Oddziału IPN w Katowicach Andrzej Sznajder zaznaczył, że pracownikom Instytutu zależało, by wystawa poświęcona Oszkowi była po raz pierwszy prezentowana właśnie w Zabrzu – mieście, w którym urodził się ten bohater. „Ten fakt tworzy bardzo ważny kontekst dla całej historii, którą jest jego biografia, ale też historia Śląska i historia Polski w pierwszej połowie XX wieku” - wskazał Sznajder. Autorem scenariusza wystawy jest Zbigniew Gołasz z Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Katowicach. Zbigniew Gołasz dodał, że Oszek nie był postacią krystaliczną, lecz osobą z krwi i kości. „To był marzyciel, postać tak samo barwna, jak i tragiczna. Kiedy już zrealizował swoje marzenia, nie potrafił się już odnaleźć” - mówił Gołasz. Jak dodał, Oszek marzył o tym, by wyrwać się z przemysłowego Zabrza i zostać marynarzem, a potem - o wolnej Polsce.

Wydarzenie zostało zorganizowane przez Muzeum Górnictwa Węglowego oraz Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach. Ekspozycja składa się z 9 paneli. Wystawa poświęcona bohaterowi wojny polsko-bolszewickiej oraz III powstania śląskiego. Robert Oszek urodził się w 1896 r. w Zabrzu, miejscowości, w której w 1903 r. Wojciech Korfanty zwyciężył w wyborach do parlamentu niemieckiego. Ich drogi miały się w przyszłości przeciąć. Oszek pochodził z rodziny górniczej. Jako nastoletni chłopiec, by spełnić marzenia o egzotycznych podróżach, uciekł z domu i zaciągnął się na okręt wielorybiczny. Następnie rozpoczął służbę w marynarce cesarskiej, biorąc udział w niemieckiej ekspedycji do Meksyku i Haiti. Podczas I wojny światowej odznaczony został za męstwo krzyżem Żelaznym II i I klasy. Następnie zdezerterował z armii niemieckiej, by zaciągnąć się do polskiej marynarki wojennej. Walczył przeciwko bolszewikom we flotyli pińskiej i dniprzeńskiej. Został odznaczony dwukrotnie Krzyżem Walecznych oraz krzyżem Virtuti

Militari. Podczas III powstania śląskiego utworzył oddział szturmowy marynarzy, wyposażony w samochód pancerny „Korfanty”. Zdaniem niektórych, jego odwaga i bohaterstwo w krytycznych momentach niemieckiej kontrofensywy zdecydowały o powstrzymaniu natarcia, a tym samym o sukcesie powstania. Na polecenie Wojciech Korfantego stłumił bunt w dowództwie grupy „Wschód”, aresztując jego przywódców. Za działalność na Górnym Śląsku został dwukrotnie odznaczony Krzyżem Walecznych i ponownie przedstawiony do odznaczenia krzyżem Virtuti Militari. Zmarł w 1938 r. w Katowicach.

Wystawa będzie prezentowana przed budynkiem kopalni Guido w Zabrze do 22 kwietnia 2019 r.

Serdecznie zapraszamy!

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)